REKOMENDACIJOS

KOMISIJOS REKOMENDACIJA

2013 m. lapkričio 8 d.

dėl akrilamido kiekio maisto produktuose tyrimų

(Tekstas svarbus EEE)

(2013/647/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

kadangi:

(1) maisto pramonė, valstybės narės ir Komisija nuo 2002 m. ėmėsi daugelio priemonių, kad būtų ištirti akrilamido susidarymo perdirbtuose maisto produktuose keliai ir sumažintas jo kiekis;

(2) organizacija „FoodDrinkEurope“, atstovaujanti maisto ir gėrimų pramonei, parengė „priemonių paketą“ ([1]), sudarytą iš priemonių, kurias maisto produktų gamintojai gali pasirinktinai taikyti atsižvelgdami į konkrečius poreikius, kad sumažintų akrilamido kiekį gaminamuose produktuose. Be to, buvo parengtos trumpos brošiūros, kuriose pateikta informacija apie svarbiausias kiekvienam sektoriui skirtas priemones. Šią veiklą rėmė ir prie jos prisidėjo prižiūrinčios institucijos;

(3) tam tikruose maisto produktuose akrilamido kiekis pasirodė esantis gerokai didesnis nei kituose palyginamuose tos pačios kategorijos produktuose. Todėl Komisija nusprendė, kad būtų tikslinga, jog valstybių narių kompetentingos institucijos atliktų tyrimus ir ištirtų maisto tvarkymo subjektų taikomus gamybos ir perdirbimo metodus. Galiausiai 2011 m. sausio 10 d. Komisija priėmė Rekomendaciją dėl akrilamido kiekio maisto produktuose tyrimų ([2]) (toliau – 2011 m. rekomendacija);

(4) remiantis 2011 m. rekomendacija, valstybės narės yra raginamos atlikti tyrimus, jei tam tikrame maisto produkte nustatytas akrilamido kiekis viršija tos rekomendacijos priede nurodytą orientacinę akrilamido kiekio vertę;

(5) valstybės narės stebėjo akrilamido kiekį maisto produktuose 2007–2009 m. pagal Komisijos rekomendaciją 2007/331/EB ([3]) ir nuo 2010 m. pagal Komisijos rekomendaciją 2010/307/ES ([4]). Stebimi tie maisto produktai, kuriuose yra nustatytas didelis akrilamido kiekis ir (arba) kurie yra svarbūs žmonių mitybai;

(6) Europos maisto saugos tarnyba (toliau – EMST) 2007–2010 m. stebėsenos rezultatus pateikė 2012 m. spalio 18 d. paskelbtoje mokslinėje ataskaitoje „Naujausi akrilamido kiekio maisto produktuose 2007–2010 m. stebėsenos rezultatai“ ([5]). EMST padarė išvadą, kad nepastebėta, jog akrilamido kiekis įvairių grupių maisto produktuose nuosekliai mažėtų, ir kad akrilamido kiekis mažėjo tik kelių kategorijų maisto produktuose, tuo tarpu kitų kategorijų maisto produktuose buvo pastebėtas akrilamido kiekio augimas;

(7) remiantis 2011 m. ir 2012 m. gautais tyrimų rezultatais ir rekomendacijų 2007/331/EB ir 2010/307/ES laikantis gautais stebėsenos rezultatais, yra tikslinga pakeisti tam tikras 2011 m. rekomendacijos priede nustatytas orientacines vertes;

(8) todėl 2011 m. rekomendaciją reikėtų pakeisti nauja rekomendacija;

([1]) Organizacijos „FoodDrinkEurope“ parengtas „priemonių paketas“ yra sudarytas iš 14 skirtingų parametrų („priemonių“), suskirstytų į keturias pagrindines kategorijas („priemonių paketo skyriai“), kurias maisto produktų gamintojai gali pasirinktinai taikyti atsižvelgdami į konkrečius poreikius, kad sumažintų akrilamido kiekį gaminamuose produktuose. Keturi skyriai yra susiję su agronominiais veiksniais, maisto gamybos būdais, perdirbimu ir galutiniu paruošimu. Priemonių rinkinys skelbiamas: http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/contaminants/ciaa_acrylamide_toolbox09.pdf

([2]) http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/contaminants/recommendation_10012011_acrylamide_food_lt.pdf

([3]) 2007 m. gegužės 3 d. Komisijos rekomendacija 2007/331/EB dėl akrilamido kiekio maisto produktuose stebėsenos (OL L 123, 2007 5 12, p. 33).

([4]) 2010 m. birželio 2 d. Komisijos rekomendacija 2010/307/EB dėl akrilamido kiekio maisto produktuose stebėsenos (OL L 137, 2010 6 3, p. 4).

([5]) Europos maisto saugos tarnyba; Naujausi akrilamido kiekio maisto produktuose 2007–2010 m. stebėsenos rezultatai *(European Food SAFEty Authority; Update on acrylamide levels in food from monitoring years 2007 to 2010)*, EMST leidinys (2012 m.), 10(10):2938. [38 p.] doi:10.2903/j.efsa.2012.2938. Galima rasti adresu www.efsa.europa.eu/efsajournal

(9) reikėtų toliau tirti maisto tvarkymo subjektų rizikos valdymo analizės ir svarbiausių valdymo taškų (RVASVT) ar panašias sistemas [1] siekiant su maisto tvarkymo subjektu išnagrinėti, ar buvo nustatyti atitinkami perdirbimo etapai, svarbūs akrilamido susidarymui, ir ar buvo imtasi atitinkamų jų valdymo priemonių. Tai atlikdamos kompetentingos institucijos turėtų įvertinti, kokiu mastu maisto tvarkymo subjektas įgyvendino žinomas akrilamido kiekio mažinimo priemones, pavyzdžiui, pasiūlytas Akrilamido kontrolės praktikos kodekse, kurį priėmė Maisto kodekso komisija, ir organizacijos „FoodDrinkEurope“ parengtame „priemonių pakete“ dėl akrilamido;

(10) šioje rekomendacijoje nustatytos orientacinės vertės skirtos tik tyrimo poreikiui nurodyti. Tai nėra ribinės vertės saugos požiūriu. Todėl vykdymo užtikrinimo priemonės ir (arba) skubaus įspėjimo pateikimas turėtų būti taikomi tik remiantis pagrįstu rizikos vertinimu, atliktu kiekvienu atveju, o ne vien dėl to, kad viršyta orientacinė vertė;

(11) Komisija, remdamasi 2013 m. ir 2014 m. atsižvelgiant į šią rekomendaciją gautais tyrimų rezultatais ir į stebėsenos rezultatus, gautus pagal Rekomendaciją 2010/307/ES, taip pat į EMST atlikto atnaujinto rizikos vertinimo dėl akrilamido buvimo maiste rezultatus, EMST paskelbus rizikos vertinimo rezultatus įvertins padėtį ir nuspręs dėl kitų atitinkamų priemonių būtinumo,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

1. Valstybės narės, aktyviai bendradarbiaudamos su maisto tvarkymo subjektais, turėtų atlikti tolesnius maisto produktų gamintojų taikomų gamybos ir perdirbimo metodų tyrimus tais atvejais, kai akrilamido kiekis maisto produkte, nustatytas atliekant stebėseną pagal Rekomendaciją 2010/307/ES, viršija šios rekomendacijos priede nurodytą orientacinę akrilamido kiekio atitinkamos kategorijos maisto produktuose vertę.

2. 1 dalies tikslais, akrilamido kiekis turėtų būti vertinamas neatsižvelgiant į analitinio matavimo neapibrėžtį.

3. 1 dalyje nurodyti tyrimai turėtų apimti maisto tvarkymo subjekto rizikos valdymo analizės ir svarbiausiais valdymo taškais (RVASVT) grindžiamų procedūrų patikrinimą, siekiant patikrinti,

   a) ar maisto tvarkymo subjektas rizikos valdymo analizės ir svarbiausių valdymo taškų (RVASVT) ar panašioje sistemoje nustatė atitinkamus perdirbimo etapus, dėl kurių gali susidaryti akrilamidas, ir

   b) ar maisto tvarkymo subjektas ėmėsi atitinkamų rizikos mažinimo priemonių.

4. Atliekant 1 dalyje nurodytus tyrimus visų pirma reikėtų vertinti mastą, kuriuo maisto tvarkymo subjektas įgyvendino žinomas akrilamido kiekio mažinimo priemones, pavyzdžiui, minimas Akrilamido kontrolės praktikos kodekse, kurį priėmė Maisto kodekso komisija, ir organizacijos „FoodDrinkEurope“ parengtame „priemonių pakete“ dėl akrilamido.

5. Valstybės narės turėtų pranešti išvadas Komisijai iki 2014 m. spalio 31 d. ir iki 2015 m. balandžio 30 d.

6. Ši rekomendacija pakeičia 2011 m. sausio 10 d. Rekomendaciją dėl akrilamido kiekio maisto produktuose tyrimų.

Priimta Briuselyje 2013 m. lapkričio 8 d.

Komisijos vardu

Tonio BORG

Komisijos narys

[1] 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL L 139, 2004 4 30, p. 1).

PRIEDAS

Orientacinės akrilamido vertės, grindžiamos EMST atliktos stebėsenos 2007–2012 m. duomenimis

Maisto produktas	Orientacinė vertė (µg/kg)	Pastaba
Paruoštos valgyti gruzdintos bulvytės	600	Parduodamas produktas, paruoštas valgyti, kaip apibrėžta Rekomendacijos 2010/307/ES priedo C dalies 1 punkte
Bulvių traškučiai iš šviežių bulvių ir bulvių tešlos Bulvių pagrindu pagaminti trapučiai	1 000	Parduodamas produktas, kaip apibrėžta Rekomendacijos 2010/307/ES priedo C dalies 2 ir 10 punktuose
Minkšta duona a) kviečių pagrindu pagaminta duona b) minkšta duona, išskyrus kviečių pagrindu pagamintą duoną	 80 150	Parduodamas produktas, kaip apibrėžta Rekomendacijos 2010/307/ES priedo C dalies 4 punkte
Javainiai, išskyrus košes — sėlenų produktai ir neskaldytų grūdų javainiai, pūsti grūdai (slėgiu pūsti grūdai, tik jei pažymėta) — kviečių ir rugių pagrindu pagaminti produktai (*) — kukurūzų, avižų, speltų, miežių ir ryžių pagrindu pagaminti produktai (*)	 400 300 200	Parduodamas produktas, kaip apibrėžta Rekomendacijos 2010/307/ES priedo C dalies 5 punkte
Sausainiai ir vafliai Trapučiai, išskyrus bulvių pagrindu pagamintus trapučius Duoniniai traškučiai Meduoliai Produktai, panašūs į kitus šios kategorijos produktus	500 500 450 1 000 500	Parduodamas produktas, kaip apibrėžta Rekomendacijos 2010/307/ES priedo C dalies 6 punkte
Skrudinta kava	450	Parduodamas produktas, kaip apibrėžta Rekomendacijos 2010/307/ES priedo C dalies 7 punkto 1 papunktyje
Tirpi kava	900	Parduodamas produktas, kaip apibrėžta Rekomendacijos 2010/307/ES priedo C dalies 7 punkto 2 papunktyje
Kavos pakaitalai a) kavos pakaitalai, daugiausia pagaminti javų pagrindu b) kiti kavos pakaitalai	 2 000 4 000	Parduodamas produktas, kaip apibrėžta Rekomendacijos 2010/307/ES priedo C dalies 7 punkto 3 papunktyje
Kūdikių maistas, išskyrus perdirbtus grūdinius maisto produktus (**) a) be slyvų b) su slyvomis	 50 80	Parduodamas produktas, kaip apibrėžta Rekomendacijos 2010/307/ES priedo C dalies 8 punkte
Sausainiai ir džiūvėsėliai kūdikiams ir mažiems vaikams	200	Parduodamas produktas, kaip apibrėžta Rekomendacijos 2010/307/ES priedo C dalies 9 punkto 1 papunktyje
Perdirbti grūdiniai maisto produktai kūdikiams ir mažiems vaikams (***), išskyrus sausainius ir džiūvėsėlius	50	Parduodamas produktas, kaip apibrėžta Rekomendacijos 2010/307/ES priedo C dalies 9 punkto 2 papunktyje

(*) Skaldytų grūdų ir (arba) ne sėlenų pagrindu pagaminti javainiai. Kategorija priklauso nuo to, kokių grūdų produkte yra daugiausia.
(**) Kaip apibrėžta 2006 m. gruodžio 5 d. Komisijos direktyvos 2006/125/EB dėl perdirbtų grūdinių maisto produktų ir maisto kūdikiams bei mažiems vaikams 1 straipsnio 2 dalies b punkte (OL L 339, 2006 12 6, p. 16).
(***) Kaip apibrėžta Direktyvos 2006/125/EB 1 straipsnio 2 dalies a punkte.